

ივერიის

გაზეთის დასავლეთი და კარგი განვითარების დასახელებები უნდა მივხაროდეთ: თითო რუბლიცაა ფრედილის ქუჩა, პასტორის სახლი, № 3, ნიკოლოზის საგაზეთოს, გიორგისის პრესბიტერი, სპირიტუალის განმარტებელი საზოგადოების განყოფილის სათავედ ახსნული ბანის სახლში სა-
დასრულებლად შეწყვეტილია.
ფსიკიკალისტიკის: ჩვეულებრივი სტრუქტურის რეკონსტრუქცია.

1877—1888

საზოგადოებრივი და სალიტერატურული გაზეთი

1877—1888

ქართულთა შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოების წევრთა წლიური ანგარიში, დანიშნული 20 ნოემბრისთვის, ვერ შესდგა, რადგან კანონიერი რიცხვი წევრთა არ შეიკრიბა. ამიტომ, საზოგადოების წევრების მე-15 წის ძალით, ხელმძღვრედ კრება დანიშნული იქნა 27 ნოემბრისთვის. მაგრამ რადგანაც ასე მოხდა, რომ ამ დღისთვის ტფილისის გუბერნიის თავად-ახალწიფი სავანეებში არაა მიწვეულნი ამის გამო, წერა-კითხვის საზოგადოების ხელმძღვრედ კრება დანიშნულია 6 დეკემბრისთვის ეს კრება კანონიერად ჩაითვლება, რამდენი წევრიც უნდა დაესწროს.

ტფილისი, 26 ნოემბერი

იმის გამოსაძიებლად, თუ რომელია თავი და თავი წამადი გონების დაბნევისა, ჩვენ უნდა მოვიხსენიოთ, თუ როგორი უნდა იყოს გონებითა და სწავლითა აღზრდა. სწავლება უნდა იქნას ჩვენ გავაძვირებელი სწავლების ერთს თავისს თანხლებად. აი სწავლების სიტყვა.

„საკის განძის, როგორც მისივე სხეული, ითვისებს მარტოველ საზრდოს მხოლოდ ზოგით, თუ თქვენ განებას ახვსებთ მეტის-მე-

ტის ფაქტებით, ვინც შეძლება აქვს მეთოდის, ეს ფაქტები ვერ შეადგენენ განების თანხს და განქრების სსოვიდგან მას შედეგე, როცა კმაწვიდეს გამოსცდინ; ისე გამოადის თითო ეს ფაქტები მხოლოდ გამოადისათვის იყო საჭიროვო. ამ გვარი სისტემა კიდევ იმითა არის უფარვისი, რომ იმას ხშირად მოსდევს, სიმძულვანე სწავლისადმი და იმის მაკვრად, რომ ადუქტრას ადამიანს მინაგანი სურვილი სწავლა-განათლების განგრძობისა, რაცა არის შედეგი გონიერულის აღზრდა. სწავლისა, გამოიწვევს ხოლმე წინააღმდეგ სურვილს, საზოგადოდ ჭეუქრობენ, რომ რა-ე ადამიანი ცოდნას შეიძენს, საქმეც მათი თავიდან; ის-კი ავიწროვებთ, რაც უსაჭიროებისა, ესე იგი აგებულება ცოდნისა (ორგანიზაციი), რისთვისაც საჭიროა დრო და ენა და აგრეთვე თვით-აზროვნება.

თუმცა სწავლების მსჯელობა გონიერული და სამართლიანია, მაგრამ მისც განსუენებითა, მარც თანაობა. საჭიროა ფაქტები, მაგალითები, აი ესენიც. ერთმა კამოჩენილმა მეცნიერმა ტინდალმა გვიჩვენა, თუ რა არის კარგი მეთოდი სწავლების დროს, რა არის ის ძალი, რომელსაც უწოდებენ „თვით-მოქმედებას“. ეს გამოჩინი-

ლი პროფესორი ჯერ კიდევ ახალ გაზდა იყო, როდესაც მათგანთვის მასწავლებელად შეედა ერთს სა-გოი სამუდგო სასწავლებელი. ტინდალმა განაზრახა ახალს გაზდა დასდგომოდა სწავლების დროს, თავი დაეწებინა ძველ გონათვის და კიდევ ასხრულა წადილი. როგორ მიჰყვება სწავლების საქმე რომ უფრო მტკიცედ გვიგარ-ჯიშებინა მასწავლებელი მისაზრებას და მამოქრებამი, ტინდალი არა კმაყოფიდედობდა მარტო იმით, რაც სახელმძღვანელო წიგნებში იწერა, არამედ ისეთ რასმეს ჭკოთხვად უმსწავლებს, რაც ის წიგნებში არ მოიპოვებოდა. პირველად ამ მეთოდამ შეგირდებში უსიამოვნად და თავსებობა გამოიწვია, შემდეგში-კი იმათ ნელ-ნელა შეეგნეს „თვით-მოქმედების“ შინა და უნარი და ბოლო დროს ფრადიც სისამოვნებდნენ. ტინდალი მოკეთხრობას, რომ მე შინავე უკმა-ობაზე ხოლმე შეგირდებს ნი-ტრობისა, მარბობას და სხვების ამბებს არავიჭებურად, ნებდელო-რად. ნიუტონზე ვეტყობი ხოლმე, რომ ის ხშირად იმყოფებდა შემდეგს სიტყვებს: „ჩემსა და სხვებს შუა მხოლოდ ის განსხვავებაა, რომ მე შეტის მოაჩინებოთა ვარ აღ-ჭურვილი“, და ან კიდევ მირა-

ბოზე ვუმაბოდი, რომ ის ხშირად უკრძალავდა თავისს მოსამსწურს უკადრისის სიტყვების ხმარებას, როდესაც საქმის გვევთება ენადლე-ლი ასეთის ნამაბობთ შეგირდი ხელ-ახვად შეუდგებოდა მუშაბას დიმიდითა და სინარულით. მე თითონ ვარ იმისი მოწანი, ამბობს ტინდალი: თუ როგორ უბრწევი-სწავლთ თვალბი მუშაბის დროს შეგირდებს, რომლებიც ხშირად წამოიხმებდნენ: ბატონო, მე მიე-სწავლი, რომლებიც ხშირად წამოიხმებდნენ: ბატონო, მე მიე-სწავლი და თან-მოსაზრებულეთა: სწავლავ არაო, ამბობს დოკო: სა-ზინდარია მხოლოდ ის მეთოდი, რომელიც ამ ნენს ასწავლიან; მხოლოდ მეთოდა ახერხებს და აძლევის შეგირდებს ამ ნენს.
მაშ რა უყოფიათ თავი და თავი წამადი გვერდ წადლებულის „გონების დარღვევისა“ განსაძიებრეთ მოსწავლემი „თვით-მოქმედება“, ადაგონით მისს გუფლი სიყვარ-ული სწავლისადმი, როგორც ზო-ეტი ამბობს, „სადროთა აღიოთ“, დასწავლეთ რიგისს გზაზე აღზრდას სწავლება, ურწინდ მოსწავლეთ განსაძიებრეთისა“ ვაუფრთხილო-დით, რომ ადვილი და გასდები არ გაუწელოთ ქმარებას და მა-შინ თავიდან ახვილებთ გონე-ბითს დაქნევას.
ქ. ულ-ალოი

ფალკონი

პარტეზელა შორის

წლიური ანგარიში წერა-კითხვის საზოგადოებისა. — გამოსცა პირველი. — ახლა მეორე გამოსცა. — როგორი ყოფილა „დრამატული“ კრება.

ერთი წლიური ანგარიში წერა-კითხვისა“ ვადავარკოთ შარშან, ერთი შარშან-წინ, ერთი იმას წინ და, ამ სახით, ასევე წლივე თითო ანგარიში, მას აქედნ რაც წერისა და კითხვის საზოგადოება დაეპარსეთ. თითო-ორილა ჩენი თანამემამულე მო-ცრებავს ხოლმე თავს ამ კრებაზე, ითქმევა თითო-ორილა ან მხურა-ლი, ან გრძობიანია, ან უნდოდა და ან ცივი სიტყვა, შესდგება რამდენიმე „პროტოკოლი“, ვადავარკოთებენ უკლები „საზოგადოების“ კისის ქისა-ს, შემდეგ წამოდებენ წევრის და ყველა მიემორება თავთავიანთ ბინა-ზე, რომ ერთ წლიდან ადარ მოი-გრობს არც თავისი ნაოქმანი, არც სხვის აზრი და აზარც თითი ამ სა-ცოდესის საზოგადოების არსებობა.

ერთი ანგარიშიც წელს უნდა მო-ვიდებინოთ როგორმე თვითად, წელს უნდა ვიხადოთ, როგორც სხვა-სი, როგორც შესაყარი კრიტიკის. ვინც ასე თუ ისე ჩათურეთა ან კირს, ვის-სე უღიშობს ავადყოფობა, ის კი-სე უღიშობად მოდის კრებაზე, ზის-ზის, მერე ცოტათი შეიჩქნება, ჩაბ-ელებს, ადგება ფეხზე, გაალებს პირ-

სა და, თუ სხვამ არაინ დასწრო, იტყვის ორიოდ სიტყვას, რომლისაც ხშირად ვერც არას თითონ გაიგებს და სხვას ხომ ვერც გაეგინებს. მერე მიმე-მიმოდ დავსება ძირს, მოითქ-ვამს სულს და კიდევ გამოარუნდა კაცი, დააძირია თავი ამ ახალ მო-დას კირს, იხდა ავადყოფობა და ამას იქით თავისუფალია მივიღის წლის განმავლობაში. ეს არის თავისა-და და ნიშნები ამ კირისა, მეტი არა-ფერი. საშიში აქ არაფერია, როგორ-ცა მხედოთ, მაგრამ ჩენი თანამე-მოელენი, რომელნიც ჭირიერი ერთე-ბიან ყოველ გეარ საზოგადო საქმეს, ძალიან შორს უდგებიან წერა-კითხ-ვის საზოგადოებისა. იმ უტყუარის ფიქრით, რომ სიფრთხილეს თავი არა ახტეკავო, ანუ უტყვიარი თავი რაზე ახტეკავოთ.

თუმცა აქ მაგდენი არა არის-რა თავის ასატყებელი, მაგრამ მინიც, რაც უნდა იყოს, კირი მოქმედობს და აღმინაზე, ვერც იმთხედუ-კაცი, ვის-სე ბარე თაჯრე უხდია ეს ავადყოფობა. ამა ნახეთ „საზოგადოების“ წევრი კრების წინ, კრებაზე და კრების ვით-ების შემდეგ, მისი მდგომარეობა სუ-ლისა სხვა-და-სხვა გვარია და ეს მდგომარეობა სამ ნაირად იხატება მის სახეზე. კრების წინ თქმევა მხედოთ, რომ წევრს როგორღაც აზმობრებს, თითქო რაღაც უმეტურ საქმეს ეწე-ბებო, სახე მეტად ნაღლიანი აქვს; თითქო სხვა ცივი-სქმლება აღუ-ბენია. თეთი კრებაზე სამინდელ მო-ღრუბლული აქვს შეტლი და სხეი-რებელი რომ არა აქონდეს-ყო, სილი-

ლობს ძალიან მინც დისვისა შუბლ-ზე ბეჭედ ფერისა და აზრისა. იმ დროს რომ თვით მიმხურება გამარ-თონი კონცერტი და ათას ნაირად ყო-რამადა დაიწყო ტრაილი, წევრს დიმილდ არ მოეფა პირზე, რადგან ამ დროს საზოგადო სწეულებიან „მეზობლიანა თვით უფამზე, ბა-ზანებს ციმა-სქმლებაში. მაგრამ რა წამს-კაცი გათავებდა კრება, იმა უნა-ცილედ გაიღვის სწეულება და ამ წი-ვადყოფობის ვუფხვდ მამინეგ ველე-ბა, პირი-სახეც უბრწინდება. სიცი-ლი ხომ თითქმის უმიზეზოდაც მზად არის.

ესე-კი უნდა შევნიშნოთ, რომ ამ სწეულობას უფრო ადვილად იხ-დინ იმით, ვინც შუბლ-შეჭმუნე-ლინ სხედან და ხმას არ ღებენ. ვა-რემე მაჟურენდენი ამისთანა ავა-დყოფებ მუდამ კარგის აზრისანი არი-ან და ჭეუქრობენ, რომ იმათ უფრო მეერი და ბი სათქმელი ექმნებათ, მაგრამ აღბად პირი წყლითა აქვთ საესეთ, ან კიდევ გულში ამკობენ მათ ეახტებ მერქმისს ლეკსით:

გაიღის განსწავლავ გუფავე ივის და ემოქმებას, ესა და ბავე შორს ახლავს, არც ივის, ვერც სწავლავს.

წარსულს კვირას იყო დანიშნული კრება საზოგადოებისა წევრთა. ჩემ-ს ვეთოდ-მოქმედებ თანამემამულემ უმეცოდ მძალან კარვად ივის, რომ აქაოდა კრება დანიშნული აზ-და-ამ დღისთვისაო, ეს კიდევ არა მინიშნავს, რომ კიდევ შესდგებო-

და ეს კრება, რადგანაც ამას არა მინიშნავს, გომანი უფთარესი მიზე-ზიც ეს იყო, რომ მართლაც კრე-ბა არ შესდგა. ჩენებური საზოგა-დო კრება თითქმის მუდამ წარ-მოადგენთ ორ-მოქმედობას ვი-ადვილს. ვერ არა ყოფილა, რომ ეს დამეცვილი ერთის მოქმედებით ვი-ამწით, თუმცა საზოგადოდ ყველგან მიღებულია, რომ ვადვილთ ერთის მოქმედებას არ უნდა აღმეტებოდეს. დროს და კომლება სხვა გახლავთ. იქ ერთს მოქმედებაში ვერ მოათა-ესებთ ვერც თქვენს აზრსა და ვერც გმითა ერთთუდ დამოკიდებუ-ლებას. იქ თანდათანობით უნ-და მოაყვებოდეს ერთს მოქმედებას მეორე და სხვანი. ვადვილთ დანი-შნულება ის-კი არ არის, რომ აზრი-რამ ვადვარკოთ განების თვალ-წინ. ვადვილთ მხოლოდ უნდა მოუ-ლოდნელ ვარემოებთ სიცილი ავი-ტებრთ, ვაგამართლოთ და ისე ვა-მოგისტუმობთ სახლში.

პირველი მოქმედება ჩენებურ სა-ზოგადო კრებათა ვადვილთა ის ვახლავთ, რომ დანიშნული დროზედ ვახლავთ რამდენიმე წევრნი საზო-გადოებისა და ორი-სამი სათათი ელო-დებოთ დანარჩენთ. დანარჩენთაგანი კანტო-კუნტელ, თითო-თითოდ შემო-ვიულებდით კრების დარბაზში და სი-რუდებით არ უტყობთ დარბაზის სი-ცარიელს. თვალ-ამოღებულთ მდივანი ჩასწავლავ დეივარში ახლო-მოსულს და მითაუდის წინად მოსულებს. დ-ლი ანგარიში არა სჭირდება. — იხლო სულ რამდენი ვართო,

პითხვენ დიენს და თითონე-კი კარ-გად იცინა, რომ ვერ შორსა მან-ს-ღებთან.

— სულ შეიდ ნახევარი კაცი გახ-ლაოთო, უნასტებს საცოდავი მდივანი... მაგრამ ავერ კაც-ნახევარი კი-დედ მოღისო, სისარული ახარებს მდივანი, სულ სხვა კაცოთა.

ყოველ წევრის მომატებაზე ასეთი კითხვა-პასუხი უფოდა უნდა ასტე-დეს, რადგან ავიწლებთ ხოლმე უე-პასტელები ვაგარში მდივანს, და არც საკერელოა, რომ ავიწლებთ, იმიტომ-რომ კარგა ხანაა უნდა ვა-იაროს, მანამ შემოგმატებთ ახალი წევრი.

დიდის ხნის მოლოდინის შემდეგ, როცა სულ ერთიან გადსწყდება იმე-დ „კანონიერის რიცხვისა“, პირველ მოქმედებას ვაგათავებთ ხოლმე და მეორე მოქმედებას ვადავლებთ სხვა დროისთვის.

იმ კვირიდან კრება გადმოიდგა ამ კვირისათვის. დღეს-კი, იმელია, უფო-დად შესდგება კრება. იმიტომ-კი არა, რომ „კანონიერი რიცხვი“ ეწლა მა-ინც შეიკრიბება. თქვენც არ მომიკე-დეთ. მარტო იმიტომ, რომ ყოველი რიცხვი ამ ხელად კანონიერი იქნება, ჯადგან რიცხვი, და ამიტომ კრების მოქმედება კანონიერად ჩაითვლება. თქვენი მტერი, ჩენ ჩაყვივებდით ყოფაში, რომ მეორე კრებაც და სხვებიც კანონიერი არა ყოფილიყო, ან „კანონიერი რიცხვი“ არ შეიკრი-ბებოდა. დარწმუნებული ვარ, რომ ამ შემთხვევაში ერთს კრებასაც ვერ

იმას, რასაც მთავრობის განცხადებები... რასაც მთავრობის განცხადებები...

შეთოფარალება, რომელმაც... შეთოფარალება, რომელმაც...

ინგლისში, საფრანგეთში, შვეიცარიაში... ინგლისში, საფრანგეთში, შვეიცარიაში...

11-44. ტულისში მზე ამოდის 7-17... 11-44. ტულისში მზე ამოდის 7-17...

წიგნთ-საწეობა (Дворцовая ул., Караванъ Са... წიგნთ-საწეობა (Дворцовая ул., Караванъ Са...)

დეკემბერი

26 ნოემბერი კმტმპშპშპში. უმაღლესად ნება და... 26 ნოემბერი კმტმპშპშპში. უმაღლესად ნება და...

Table with 4 columns: Name, Value, Unit, etc. Includes entries like 'სუო-მანათიანი ოქრო', 'ტომინის ვერცხლი', etc.

საქალაქმართო ცნობანი

ქრისტეს აქვე ნაშენი (1888) წელიწადი... ქრისტეს აქვე ნაშენი (1888) წელიწადი...

ლეღ-ანა და ბუნების კარი

ბუნების კარი უძველესად არის დაბეჭდილი... ბუნების კარი უძველესად არის დაბეჭდილი...